

Από τον Παντουρκισμό στον Κεμαλισμό

Η έλλειψη εθνικής ενότητας στην Τουρκία είχε προβληματίσει τους νεότουρκους που ήθελαν με κάθε μέσο να μετασχηματίσουν την Τουρκία σ' ένα σύγχρονο κράτος πέρα από το πρότυπο της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας.

Έβλεπαν τις μειονότητες με την πνευματική τους άνοδο, την οικονομική ευρωστία και την κοινωνική οργάνωση και προσπαθούσαν να εισάγουν το πνεύμα αυτό στον τουρκικό λαό. Έπρεπε όμως να υπάρξει ένας συνδετικός κρίκος που θα ένωνε όλους αυτούς τους ανθρώπους και θα τους προωθούσε σ' ένα κοινό ιδανικό. Ποια θα ήταν αυτή η αιώνια αξία που θα συνένωνε την αριστοκρατική ελίτ, με τον φτωχό λαό της νεότερης Τουρκίας που δεν είχε κοινή εθνική συνείδηση;

Έτσι γεννήθηκε από τους νεωτεριστές Τούρκους η έννοια και η ορολογία του «Τουρκισμού» με την ευρύτερη έννοια του «έθνους» που στη συνέχεια διευρύνθηκε τόσο ώστε να αποκαλείται «Τουρκικός Εθνικισμός». Ορισμένοι συγγραφείς σαν τους Ziya Gökalp, Yakup Kaodri Karaosmanoglu, Halide Edip Adıvar κ.λ.π. άρχισαν στο μεταξύ να γράφουν μελέτες και άρθρα για να κατορθώσουν να εμψυχώσουν τον λαό και να τον οδηγήσουν σε μια ομοψυχία, στον Τουρκισμό.

Γι' αυτό ακριβώς το θέμα της μεταστροφής της πολιτικής που ήθελε την εξαφάνιση των μειονοτήτων ή την αφομοίωση – που επιζητούσε το Κομιτάτο «Ένωση και Πρόοδος»– ο Τζαίημς Ρυίηντ γράφει: «Οι Τούρκοι εθνικιστές επιθυμούσαν να μετατραπεί το οθωμανικό κράτος σ' ένα κράτος τουρκικό, όπου όλοι οι πολίτες θα ήταν Τούρκοι».¹ Η ιδεολογία αυτή, κυριαρχεί μέχρι σήμερα και τα συντάγματα της Τουρκίας καθορίζουν όλους τους πολίτες, σαν Τούρκους. Αφομοιωτική λοιπόν πολιτική, αφού αποδέχονταν οι νεότουρκοι και οπαδοί της θεωρίας του πρωτεργάτη του Παντουρκισμού Ziya Gökalp, την ένταξη των μειονοτήτων στην τουρκιστική ιδεολογία ή την πλήρη εξαφάνιση αυτών που ήθελαν να διατηρήσουν τις δικές τους αξίες ενάντια στον Παντουρκισμό. Και αυτό γιατί «οι νεότουρκοι έπρεπε να δημιουργήσουν την εθνική τους πατρίδα. Και ο μόνος τρόπος να τη δημιουργήσουν ήταν να σφάζουν τους λαούς που είχαν αυτόν το χώρο Πατρίδα τους».² Οργανώθηκαν λοιπόν οι διάφορες γενοκτονίες των Κούρδων, των Ελλήνων, των Αρμε-

νίων οι οποίες παρουσιάζονται σαν εκδηλώσεις αγανάκτησης του τουρκικού λαού εναντίον των μειονοτήτων που «συνεργάσθηκαν με τον εχθρό». Αυτά περίπου υποστήριζε ο Taalat, ένας από τους τρεις σημαντικούς άνδρες του Κομιτάτου «Ένωση και Πρόοδος» προς τον πρεσβευτή των Η.Π.Α. στην Τουρκία Χένρυ Μοργκεντάου λέγοντας: «Η αντίθεσή μας προς τους Αρμενίους βασίζεται σε τρεις λόγους: Πρώτον έχουν πλουτίσει σε βάρος των Τούρκων, δεύτερον είναι αποφασισμένοι να γίνουν τύραννοι μας και να ιδρύσουν δικό τους κράτος, τρίτον, έχουν ενθαρρύνει ανοιχτά τους εχθρούς μας. Βοήθησαν τους Ρώσους στον Καύκασο και η αποτυχία μας εκεί οφείλεται κατά μεγάλο μέρος στις ενέργειές τους. Έτσι πήραμε την αμετάκλητη απόφαση να τους καταστήσουμε ανίσχυρους πριν τελειώσει αυτός ο πόλεμος».³

Μετά λοιπόν από την τόσο ενδεικτική παράθεση που αναφέραμε, ας επισημάνουμε και την θεωρητική πτυχή του θέματος. Ας ξεκινήσουμε από τον Τουρανισμό για να οδηγηθούμε στη συνέχεια στον Τουρκισμό-Παντουρκισμό.

Οι αρχές του Τουρανισμού

Τουρανισμός είναι η αρχική ιδέα του Τουρκισμού που αναζητά την συνένωση όλων των τουρκικών φυλών. Πιο εύκολα η συνένωση αυτή, υποστηρίζεται, ότι μπορεί να γίνει με τους Ογούζ Τουρκμένους. Και μετά με τις άλλες φυλές.

Στον Τουρανισμό μπορούμε να συγκαταλέξουμε όλους τους Τούρκους και να τους μεταφέρουμε στο μεγάλο Τουρκεστάν. Και αυτό γιατί η λέξη «Τούρκος» αποδίδεται μόνο στους Τούρκους της Τουρκίας. Βέβαια την ονομασία αυτή θα την πάρουν και αυτοί που συγκαταλέγονται στην τουρκική πνευματική καλλιέργεια και παιδεία.

Ο Ziya Gökalp υποστηρίζει ότι «πολύ σύντομα όλοι οι απόγονοι των Ογούζ θα συνενωθούν». Οι Τάταροι, οι Ουζμπέκοι, οι Κιρκάσιοι από την στιγμή που θα δημιουργήσουν μια ξεχωριστή οντότητα και θα γίνουν ξέχωρα κράτη θα χαρακτηρίζονται μόνο από την ονομασία τους. Θα χρειαστεί λοιπόν, κατά τον Ziya Gökalp, «ένα επώνυμο, μια ονομασία» που θα συνενώσει σε μια κοινότητα όλους αυτούς τον παλιούς συγγενείς. Αυτή η κοινή ονομασία είναι το Τουράν. Το όραμα των τουρκιστών είναι κάτω από το Τουράν, η συνένωση όλων σε κοινή γλώσσα, φιλολογία, πνευματική καλλιέργεια, παιδεία, το Τουράν. Τουρανισμός είναι η κοινή χώρα όλων των Τούρκων και τουρανιστές είναι τα έθνη που ομιλούν τουρκικά. Γι' αυτό το Τουράν αποδίδεται σ' όλες τις τουρκικές φυλές που συνενώνονται και δημιουργούν το μεγάλο Τουρκεστάν.

«Πατρίδα των Τούρκων δεν είναι η Τουρκία, ούτε το Τουρκεστάν. Είναι μια μεγάλη χώρα, μια αιώνια χώρα, λέγεται Τουράν».⁴ Είναι το ιδανικό των τουρκιστών που θα συνενώσει 100 εκατομμύρια Τούρκους.

Τουρκισμός-Παντουρκισμός

Τουρκισμός σημαίνει ανύψωση του τουρκικού έθνους. Στόχος του είναι η ύπαρξη και κυριαρχία μιας μόνο φυλής στις περιοχές όπου κατοικούν αυτές των Ογούζ. Γιαγιά και Αφσάρ στην Τουρκία, στο Χαρζέμ, στο Ιράν, στο Αζερμπαϊτζάν. Δηλαδή σ' όλα τα κράτη που οι κάτοικοι της από απόψεως τουρκικής εθνογραφίας είναι κοινής καταγωγής. Το όραμα αυτό θεωρείται ότι είναι η πραγματικότητα του μέλλοντος, μια και «Χθες ήταν όραμα η Τουρκία να γίνει εθνικό κράτος. Το σήμερα είναι πραγματικότητα».

Καλύτερα όμως να δούμε τις αρχές του Τουρκισμού όπως τις αναπτύσσει ο Ziya Gökalp, δημιουργός και θεμελιωτής του Τουρκισμού.

Κατά τον ανωτέρω, το καθήκον του Τουρκισμού είναι η τουρκική παράδοση που υπάρ-

χει μέσα στον λαό να αφομοιώσει τον δυτικό πολιτισμό. Και αυτό γιατί οι τουρκιστές παραμένουν Τούρκοι και Μουσουλμάνοι, όμως αποδέχονται και θέλουν να ενστερνισθούν τον δυτικό πολιτισμό. Βασική αρχή επίσης του Τουρκισμού, είναι οι πνευματικοί ηγέτες να κατευθύνονται προς τον λαό και να τον καλλιεργούν με τα ήθη, έθιμα, παραδόσεις. Παράγωγο αυτής της παιδείας είναι ο Τουρκισμός-Εθνικισμός. «Αυτός ο λαός, γράφει ο Ziya Gökalp, μέχρι προ τινος δεν είχε δικό του όνομα. Οι οπαδοί του Tanzimat έλεγαν στον λαό: «Εσύ είσαι Οθωμανός. Μην αναζητείς ένα εθνικό όνομα βλέποντας τους άλλους. Από τη στιγμή που θα αναζητήσεις άλλο, θα γίνεις αιτία να γκρεμίσει η Οθωμανική Αυτοκρατορία».

Μετά όμως το «γκρέμισμα» η λέξη Τούρκος άρχισε να «οδηγεί» τον λαό. Ο Τουρκισμός και οι αρχές του διαπαιδαγόησαν εθνικιστικά το λαό.

Άλλα κύρια σημεία του Τουρκισμού βασισμένα στην αρχή «γνώρισε το έθνος σου, την ύπαρξη, τον πολιτισμό σου» ώθησαν τους Τούρκους να διακηρύττουν «Είμαι Τούρκος, Μουσουλμάνος, Δυτικού πολιτισμού». Ο Τουρκισμός σαν ιδέα κυριάρχησε, και ολοκληρώθηκε στους Βαλκανικούς πολέμους και τον Α΄ Παγκόσμιο. Το ιδανικό αυτό «επισημοποιήθηκε από τον Κεμάλ γιατί άρχισε να εφαρμόζεται από αυτόν».⁵

Οι λόγοι που ώθησαν στην συγκρότηση αυτής της ιδεολογίας, πρέπει να αναζητηθούν σε εσωτερικούς ψυχικούς, πώς δηλ. η Τουρκία θα μετατρέπονταν σε έθνος, από κράμα εθνοτήτων. Έπρεπε να καλλιεργηθεί ένα ιδανικό που θα συνένωνε τους Τουρανιστές, γεγονός που υποστηρίζει και ο Ziya Gökalp. Αν δεν υπήρχε «το ιδανικό του Τουρανισμού δεν θα εξαπλώνονταν τόσο γρήγορα οι παντουρκιστές». Γι' αυτούς τους λόγους επιβάλλεται η αξιοποίηση των λαϊκών παραδόσεων, των εικόνων του παρελθόντος, των εθνικών μουσείων κλπ.

Ο κυριότερος όμως λόγος για την προώθηση των θεωριών του δόγματος αυτού ήταν ο έλεγχος της οικονομικής ζωής της Τουρκίας που γίνονταν από τις μειονότητες. Έπρεπε οι Τούρκοι να ενισχυθούν οικονομικά. Να γίνουν οικονομικά ανεξάρτητοι, ώστε τα στοιχεία: εργασία, οικονομία, ηθική, πατριωτισμός, παράδοση, πολιτισμός, να καλλιεργηθούν δια μέσου της τουρκιστικής ιδεολογίας και να δημιουργήσουν το τουρκικό κράτος.

Για την προώθηση του Τουρκισμού διατηρείται η τουρκική γλώσσα και ταυτίζεται ο προφορικός με τον γραπτό λόγο. Η ηθική διακρίνεται σε α) ηθική της πατρίδας β) ηθική της εργασίας, γ) ηθική της οικογένειας δ) προσωπική-ατομική ηθική ε) κοινωνική ηθική. Το σύνολο δε της ηθικής πρέπει να οδηγεί το άτομο για την προαγωγή της Πατρίδας. Γράφει ο Ziya Gökalp: «Η πατρίδα δεν είναι κτήμα μας. Σ' αυτή την χώρα έχουν δικαιώματα από τους πεθαμένους ήρωες, μέχρι αυτούς που θα γεννηθούν έως την δεύτερα παρουσία».

Ο Τουρκισμός ταυτίζεται λοιπόν με τα ύψιστα ιδανικά που διακηρύχθηκαν και υλοποιήθηκαν από την « Ένωση Δικαίου και Άμυνας» που ίδρυσε ο Κεμάλ.

Ο Τουρκισμός συνδέεται με τον λαϊκισμό που θέσπισε ο Κεμάλ. Λέγεται ότι «ο κάθε τουρκιστής στον πολιτικό στίβο παραμένει λαϊκιστής και κάθε λαϊκιστής στον τομέα της παιδείας παραμένει τουρκιστής». Και καταλήγει ο Ziya Gökalp στις παραινέσεις του προς τους νέους: «Ε! σημερινέ νέε της Τουρκίας! Για να γίνουν όλες αυτές (Σ.Σ. τα ιδανικά του Τουρανισμού) οι εργασίες, εσένα περιμένουν επί αιώνες».

Γράφει ακόμα ο Ziya Gökalp: «Στο παρελθόν στην Τουρκία, ο τουρκικός λαός δεν είχε καμιά αξία. Σήμερα το κάθε δικαίωμα είναι του Τούρκου. Σ' αυτά τα χρώματα, στην πολιτική, στην παιδεία, στο εμπόριο κυριαρχεί ο Τούρκος. Το άτομο λοιπόν που έκανε αυτή την μεγάλη μεταρρύθμιση, είναι ο μεγαλύτερος άνθρωπος του Τουρκισμού. Και αυτό γιατί το να το σκέπτεσαι και να το λες είναι εύκολο. Η δυσκολία έγκειται στην πράξη και υλοποίηση... Εάν δεν υπήρχε μια διάνοια, ο Κεμάλ, που δεν θα ένωσε όλους τους Τούρκους γύρω

από το παντουρκιστικό ιδανικό δεν θα υλοποιούντανε όλα αυτά τα Παντουρκιστικά κινήματα».⁶

Τι είναι ο Κεμαλισμός;

Στη σύγχρονη πλέον Τουρκία, αν και διαφαίνονται σημεία παλινδρόμησης, εν τούτοις ο Κεμαλισμός θεωρείται βασική και θεμελιώδης αρχή. Βάση των κεμαλικών μεταρρυθμίσεων είναι ο λαϊκισμός, η εκπαιδευτική ενότητα και η κοινή παιδεία. Με τον τρόπο αυτό, χωρίς το ιερό δίκαιο του Κορανίου και τα ιδεολογικά ρεύματα των καιρών, τα άτομα κρίνοντας αποδέχονται τις θετικότερες συνθήκες, διαβίωσης. Αυτό θεωρείται «πραγματικός κεμαλισμός».

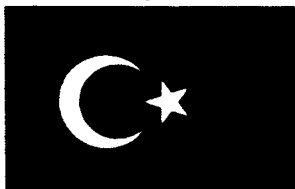
Κατά τον Κεμαλισμό ανυψώνεται το έθνος, η οικογένεια, οι αξίες, η πατρίδα. Ο ίδιος ο Κεμάλ αισθάνονταν μεγάλη χαρά και ευτυχία όταν έλεγε ότι ήταν Τούρκος. Ο Τουρκισμός κατά τον Κεμάλ ήταν υπόθεση γλώσσας και κουλτούρας. Τόνιζε ότι οι Τούρκοι, όταν είναι 25 εκατομμύρια θα μπορούν να υπεραμύνονται, ενώ όταν γίνουν 50 εκατομμύρια θα μπορούν να τους απασχολούν θέματα εκτός επικράτειας. Ο Κεμαλισμός επίσης τονώνει την εθνική υπερηφάνεια. Περιέχει στοιχεία λαϊκισμού και εθνικής παιδείας που όπως αναφέρει ο Falih Rifki Atay ήταν οι κυριότεροι συντελεστές της νίκης του Dumlupınar. Βοήθησε τους Τούρκους να ζήσουν μια νέα εποχή, σύγχρονου εθνικισμού. Ο Κεμαλισμός έκανε τον Τούρκο να αισθανθεί από ιστορικής, σύγχρονου εθνικισμού. Ο Κεμαλισμός έκανε τον Τούρκο να αισθανθεί από ιστορικής, εθνικής, κοινωνικής πλευράς ότι είναι ανώτερος και ότι θα πρέπει να πιστεύει πως μπορεί μέσα από τα δυτικά πρότυπα να μεγαλουργήσει. Παρότρυνε με τον δικό του τρόπο, στην εργασία και αγωνιστικότητα που βασίζονταν στην ηθική για την εθνική προαγωγή. Τόνιζε, ο Κεμάλ, ότι ο Τούρκος μπορεί να μεγαλουργήσει. Γι' αυτό και έδωσε κίνητρα στον Τούρκο της Ανατολής ν' αρχίσει μετά το 1923 ν' ασχολείται με το εμπόριο, ώστε ν' αναπληρώσει την αστική τάξη των Ελλήνων που τους είχε απαγορευτεί να ζουν έξω από τα περίχωρα της Κων'λης. Ο Κεμαλισμός προσπαθούσε να κατατάξει την Τουρκία μεταξύ των ευρωπαϊκών κρατών. Είχε μεταρρυθμιστικό πνεύμα και μετατράπηκε σε ιδεολογία για τον Τούρκο. «Ανήκουμε στη δύση, αλλά δεν παύουμε να ανήκουμε και στην Τουρκία». Ο Κεμαλισμός θεωρείται εθνικισμός με όρια. Διαδόθηκε μέσα στην χώρα και έφερε χαρακτηρισμό του λαϊκισμού. Ο εθνικισμός-κεμαλισμός θεωρείται η νέα ζωή για την Τουρκία.

Ο ίδιος ο Κεμάλ πίστευε στον πολιτισμό και επεσήμανε την δύναμη του λέγοντας στον λόφο της Νίκης το 1924 ότι «ο πολιτισμός θα ανυψώσει την Δημοκρατία». Τόνιζε ακόμη ο Κεμάλ ότι «η νέα Τουρκία πρέπει να είναι δυνατή και κυρίαρχη μέσα στον κόσμο».

Τέλος επισημαίνουμε ότι όπως υποστηρίζεται και από τον Tarik Zafer Tunaya, όλοι οι τουρκιστές ήταν «ηθικά» παιδιά του Ziya Gökalp. Ο Κεμάλ θέλει να ανυψώσει το τουρκικό έθνος ηθικά. Ιδρύει το ίδρυμα τουρκικής ιστορίας. Θέλει η ιστορία να δείχνει τον Τούρκο αγωνιστή, ήρωα, μεγαλόπνοο και δημιουργικό.

Ο Κεμάλ υποστήριζε τη θέση «ειρήνη στη χώρα, ειρήνη στον κόσμο». Στην πράξη, ακολούθησε αφομοιωτική πολιτική απέναντι στις μειονότητες της Τουρκίας. Παρότρυνε στην ενδυνάμωση του τουρκικού στοιχείου έναντι των μειονοτήτων. Η θεωρία του κεμαλισμού ερχόταν σε αντίθεση με την αφομοιωτική και καθαρά διωκτική πολιτική πρακτική του. Από τη μια παραχωρούσε «ελευθερία» ενώ από την άλλη επέβαλε καθεστώς ανελευθερίας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα το ελληνοτουρκικό σύμφωνο του 1930, που από τη μια παραχωρούσε το δικαίωμα εργασίας στους Έλλη-

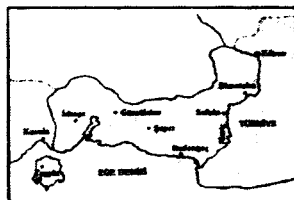
K. ATATÜRK
Her Türk Ferdinin Son Nefesi
Türk Nefesinin Sönmesiyeceğinin
Omam Ebedi Olduğunu Göstermelidir.

İLK TÜRK CUMHURİYETİ
31 - Ağustos - 1913
Batı Trakya'da Kurulmuşlar
ve Bayrakları

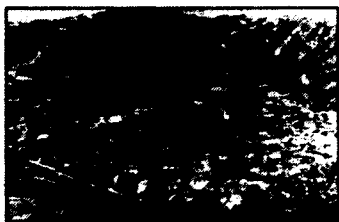
GIMELCINE

PAŞAELİ
GARBİ TRAKYA
BATI TRAKYA
ATA EMANETİ
UNUTAMAYIZ SENİ
DÜNYA VAROLDUKÇA

ISKECT

SAHIN

1985

DAIWA

BATI TRAKYA TÜRKLERİ DANIŞMA DERNEĞİ
GENEL MERKEZİ KURULUŞ TARİHİ: 1946

Aralık

Pearson's	Sel.	Compens	Pengapbe	Guna	Comarbat	Pear
					1 2 3	
4	5	6	7	8	9 10	2 3 4 5 6 7 8
11	12	13	14	15	16 17	9 10 11 12 13 14 15
18	19	20	21	22	23 24	16 17 18 19 20 21 22
25	26	27	28	29	30	²³ / ₃₀ ²⁴ / ₃₁ 25 26 27 28 29

Η εθνική-ιστορική άποψη των Τούρκων για την Δ. Θράκη. Εκδόθηκε από τον «Σύλλογο Αλληλοβοηθείας Τούρκων Δ. Θράκης» που εδρεύει στην Κωνσταντινούπολη.

νες της Κων/λης και από την άλλη τους απαγόρευε την άσκηση ορισμένων επαγγελμάτων.

Γεγονός είναι ένα ότι ο Κεμαλισμός με τον εθνικιστικό Τουρκισμό, Παντουρκισμό (αν και ο Κεμάλ θεωρητικά δεν τον αποδέχεται) οδήγησε και μετέτρεψε την Τουρκία σε μια καθαρά εθνικιστική χώρα.

Ο Agin Engin που συνταυτίζει τον κεμαλισμό με τον Παντουρκισμό γράφει: «Ο Κεμάλ δεν είναι μόνο Πατέρας των Τούρκων της Τουρκίας, αλλά ολόκληρου του Τουρκισμού. Ο κεμαλισμός συμπεριλαμβάνει την ιδεολογία του Παντουρκισμού σε όλες τις πτυχές του». ⁷ Μπορεί να ειπωθεί ότι ο κεμαλισμός συνοπτικά είναι ο Τουρκισμός, το ιδεώδες και ιδανικό της συνένωσης και άντλησης δύναμης. Για την άντληση δύναμης από το έθνος γράφει ο Baykan Tamer: «...θα ξαναγεννηθούμε αφού πάρουμε δυνάμεις από την παράδοση και την παιδεία του έθνους. Θα οδηγηθούμε στην σκέψη ότι είμαστε το αδιάσπαστο τμήμα του γίγαντα που λέγεται Τουρκικό Έθνος που μας ανυψώνει την πραγματική μας υπόσταση». ⁸ Η νεώτερη Τουρκία είναι ποτισμένη από το δόγμα του Κεμαλισμού-Παντουρκισμού.

Η αφομοιωτική πολιτική του Κεμαλισμού

Οι S. K. Seferoglu και H. Basbug στον πρόλογο του βιβλίου τους γράφουν: «Από τις παροχές του Κεμάλ μάθαμε ότι η Ανατολή είναι από επτά χιλιάδες χρόνια η πατρίδα των Τούρκων και ότι οι Τούρκοι είναι κεραυνός, θύελλα, αλλά και ήλιος που φωτίζει τον κόσμο... στην κοινή εθνική παιδεία που πήραμε είναι κρυμμένη η γνήσια αδελφότητα του κατοίκου της Ντιαρμπεκίρης, του Βαν, της Ερζερούμης, της Τραπεζούντας, της Κων/λης, της Θράκης, της Μακεδονίας. Εμείς μεγαλώσαμε με την αλήθεια ότι όλοι μας είμαστε αδελφία και παιδιά της ίδιας φυλής». ⁹

Οι Τούρκοι προωθούν αυτή την άποψη για να δείξουν ότι όλοι οι κάτοικοι της Μικράς Ασίας, από τη μια άκρη ως την άλλη, είναι Τούρκοι χωρίς διαφορές. Προκλητικά όμως συμπεριλαμβάνει στην επικράτεια της Τουρκίας την Θράκη και την Μακεδονία, γεγονός που δείχνει για πολλοστή φορά την επεκτατική της διάθεση. Πολύ κυνικά δε ιδίως για τους Κούρδους οι ανωτέρω συγγραφείς γράφουν ότι Κούρδοι και Τούρκοι είναι ένα σύνολο. Οι τελευταίες βιβλιογραφικές δραστηριότητες μεγάλων εκδοτικών οίκων και Ινστιτούτων είναι η συγγραφή βιβλίων που προβάλλουν την συνένωση όλων των εθνотήτων της Τουρκίας και την παρουσίαση της Τουρκίας σαν μια χώρα χωρίς εσωτερικές πολιτικές, εθνολογικές ή θρησκευτικές διαμάχες. Έτσι αποδίδουν σε ξένο δάκτυλο και ιδίως στους Αρμενίους την προώθηση του Κουρδικού ζητήματος. Τονίζουν ότι «Κούρδοι και Τούρκοι είναι γνήσιοι αδελφοί και ομόθρησκοι. Η δε πατρίδα είναι κοινή και για τα δυο σύνολα». ¹⁰ Για να φανεί ότι δεν υπάρχει διαφορά Κούρδου και Τούρκου η Zeynep Türkmen παραθέτει ένα διάλογο ενός παλαιστή με τον Ατατούρκ.

«— Ατατούρκ: Παλέψτε, παλέψτε. Μόνο θέλω να μάθω το όνομα του πρωτοπαλαιστή. Ποιος είναι;

— Πρωτοπαλαιστής: Εγώ είμαι.

— Ατατούρκ: Πώς σε λένε;

— Πρωτοπαλαιστής: Κούρδο Μεχμέτ (Kürt Mehmet).

Τότε ο Ατατούρκ σούφρωσε τα φρύδια του και είπε:

— Ατατούρκ: Μήπως επειδή είσαι δυνατός σαν τον λύκο σε αποκαλούν «λύκο Μεχμέτ»; (Kurt Mehmet)

(Η ύπαρξη διαλυτικών στην λέξη Kürt και όχι στην λέξη Kurt, αλλάζει τελείως

την έννοια. Με διαλυτικά σημαίνει Κούρδος, χωρίς διαλυτικά σημαίνει λύκος).

– Πρωτοπαλαιστής: Ναι στρατηγέ μου! Το όνομά μου είναι λύκος Μεχμέτ (Kurt Mehmet). Προηγουμένως το είπα λάθος.¹¹

Ο Κεμάλ Ατατούρκ, ήθελε την ενσωμάτωση των μειονοτήτων, την δημιουργία του «ομόεθνου». Ο βουλευτής Ντερβίς Diyar Aga το 1921 τόνιζε: «Ανάμεσά μας δεν υπάρχουν διαφορές. Δεν υπάρχει θέμα ούτε Τουρκμένων, ούτε Κούρδων. Όλοι μας είμαστε ένα, είμαστε αδέρφια». Και ο βουλευτής Ερζερούμης Necati το 1922 ανέφερε: «Είναι αδύνατο να ξεχωριστούν οι Κούρδοι από τους Τούρκους. Εκεί (στην Ερζερούμη) ούτε οι Κούρδοι μπορούν να ζήσουν χωρίς τους Τούρκους, ούτε οι Τούρκοι χωρίς τους Κούρδους».¹²

Ο Κεμάλ με τις προτροπές και συμβουλές του εφάρμοσε τον Τουρκισμό. Ανύψωσε την τουρκική φυλή, την ιστορία, τις ηθικές αρχές. Το 1923 το Κόμμα του Κεμάλ (το Δημοκρατικό Λαϊκό Κόμμα) στο πρώτο του καταστατικό αποδέχονταν την τουρκική εθνικιστική ιδεολογία και συγκεκριμένα ότι: «Μέσα στην τουρκική δημοκρατία, ο πολίτης που μιλά τουρκικά, ο πολίτης που μεγαλώνει με την τουρκική παιδεία, ο πολίτης που αποδέχεται το τουρκικό ιδεώδες, είναι Τούρκος και ας είναι από άλλη θρησκεία ή ομιλεί άλλη γλώσσα».¹³

Η εκπαίδευση στην Τουρκία υπήρξε ιδιαίτερα σωβινιστική και αναχρονιστική. Διαβάζουμε σε τουρκικό περιοδικό: «Τα σχολικά βιβλία από πλευράς σχήματος και περιεχομένου είναι αποδυναμωμένα, παλιά, οπισθοδρομικά, σωβινιστικά και επεξεργάζονται θέματα αποικιοκρατίας και εμπορίου».¹⁴

Η Άγκυρα ακολουθεί το ίδιο εκπαιδευτικό σύστημα και στους Τούρκους του εξωτερικού. Ο Gündüz Vassaf, γράφει για τους Τούρκους της Ολλανδίας: «Οι Τούρκοι συνεχίζουν μια ζωή στραμμένη προς τους εαυτούς τους. Αγώνιζονται να μην γίνουν τμήμα της ολλανδικής κοινωνίας. Οι συνθήκες διαβίωσης των Τούρκων είναι θρώμικες και ανθυγιεινές. Η κατάσταση δε των γυναικών και παιδιών είναι αντίθετη προς τα ανθρώπινα δικαιώματα και τους ολλανδικούς νόμους... ενώ στις τουρκικές τάξεις του σχολείου, πάνω από τον πίνακα υπάρχει η φωτογραφία του Κεμάλ και η τουρκική σημαία, στις ολλανδικές σχολικές τάξεις υπάρχει το σύνθημα «όχι στη βόμβα Νετρονίου»».¹⁵

Ένα άλλο αποτέλεσμα του Παντουρκισμού είναι και οι αλυτρωτικές τάσεις που καλλιεργεί η Άγκυρα. Κυρίαρχο ιδεολογικό υπόβαθρο της θεωρίας αυτής είναι «οποδήποτε υπάρχουν Τούρκοι υπάρχει και μια Τουρκία». Όπως αναφέρει και ο καθηγητής Jacob Landau «οι Τούρκοι της διασποράς» είχαν μετονομαστεί σαν «υπόδουλοι Τούρκοι και εξέφραζαν ελπίδες για πιθανή απελευθέρωση και ένωσή τους».¹⁶

Αυτή η ιδεολογία των «υπόδουλων Τούρκων» καλλιεργήθηκε τόσο ώστε μέχρι σήμερα οι συγγραφείς να αναφέρονται σ' αυτήν: «Εμείς οι ιδεολόγοι καθώς σκεπτόμαστε τους αιχμάλωτους-υπόδουλους ομοεθνείς μας και δίνοντας στα έθνη και στα άτομα ελευθερία φωνάζουμε: ζητάμε οι Τούρκοι της διασποράς να ζούνε σαν άνθρωποι».¹⁷ (Ο συγγραφέας παρουσιάζει την Τουρκία σαν τη χώρα που στη μακραίωνη ιστορία της πρόσφερε την ελευθερία στους λαούς).

Καταλήγοντας θα θέλαμε να τονίσουμε ότι ο Παντουρκισμός-Κεμαλισμός συνέβαλε στην εξαφάνιση των μειονοτήτων και την οργάνωση της τουρκικής κοινωνίας σε κοινό έθνος. Ο Παντουρκισμός, σαν άκρατος εθνικισμός, έχει επιφέρει δεινά στον τουρκικό λαό, τον έχει γαλουχήσει αντιδημοκρατικά, σωβινιστικά, μόνο με ιδανικά για το «Τουρκικό Έθνος». Η παντουρκιστική ιδεολογία άρχισε να εφαρμόζεται από τον Κεμάλ. Η αλυτρωτική πολιτική που απορρέει από το δόγμα αυτό, δημιουργεί

προβλήματα στους γειτονικούς λαούς της Τουρκίας με τις επεκτατικές της διαθέσεις και πυροδοτεί την ειρήνη στην περιοχή.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Τζαϊήμς Ραϊντ, *Ο Τουρκικός Εθνικισμός και το πρόβλημα των εθνοτήτων*, Κέντρο Αρμενικών Μελετών, Αθήνα 1986, σελ. 17.
2. Νίκος Μαραγκός, *Τουρκία, ο αδιάστατος προβοκάτορας των Βαλκανίων*, Αθήνα 1986, σελ. 73.
3. *Οι Τούρκοι παραδέχονται τη γενοκτονία των Αρμενίων*, Μεταφ. Σήφης Κασσεσιάν, Αρμενικό Λαϊκό Κίνημα, Αθήνα 1985, σελ. 49.
4. Παύλος Χιδίρογλου, *Τουρκική Ελληνογραφία*, ΙΜΧΑ, Θεσ/νίκη 1980, σελ. 46.
5. Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları* (Οι θεμελιώδεις αρχές του Τουρκισμού), Κων/λη 1977, σελ. 65.
6. Ziya Gökalp, *Türkçülüğün Esasları*,... σελ. 15.
7. Arin Engin, *Atatürkçülük Savasimizda Ulusal Eğitim ve Islamda Atatürkçülük* (Στον πόλεμο μας του Κεμαλισμού η Εθνική παιδεία και ο Κεμαλισμός στο Ισλάμ), Κων/λη 1960(ι), Κεμαλικές εκδόσεις αρ. 26, σελ. ΙΙΙ.
8. Baykan Tamer, *Milliyetçi Toplumcu Kavgamiz* (Η φιλονικία (ο καθγάς) του εθνικισμού, της συλλογικότητάς μας), Κων/λη 1977, σελ. 39.
9. S.K. Seferoglu - H. Basbug, *Millî ve Milli Birlik Bilinci* (Έθνος και γνώση της εθνικής ενότητας), Άγκυρα 1985, σελ. VII.
10. Hayri Basbug, *Kürt Türkleri ve Fanatik Ermeni Faaliyetleri* (Οι Τούρκοι Κούρδοι και οι φανατισμένες Αρμενικές δραστηριότητες), εκδ. Ινστιτούτου Έρευνας της Τουρκικής Παιδείας, Άγκυρα 1984.
11. Zeynep Türkmen, *Türk Milli Birliği ve TKP* (Τουρκική εθνική ενότητα και το τουρκικό κουρδικό κόμμα), Άγκυρα 1985, σελ. 65.
12. Hikmet Tanyu, *Atatürk ve Türk Milliyetçiliği* (ο Ατατούρκ και ο Τουρκικός Εθνικισμός), Άγκυρα 1981.
13. Yusuf Ziya Inan, *Atatürk İlkelerine Bakislar* (Ματιές στις αρχές του Κεμαλισμού, Κων/λη 1978, σελ. 84.
14. Ένα σχολικό έτος γεμάτο προβλήματα, άρθρο στο περ. ΑΒΕΣΕ 7.10.86, σελ. 4, Άγκυρα 1986. Πρόβλ., Συμεών Σολταριδής «Τουρκικά σχολικά θιβλία. Ιδεολογικές κατευθύνσεις και πολιτικός προσανατολισμός», Κομοτηνή 1986.
15. Gündüz Vassaf, *Daha Sesimizi Duyuramadık* (Ακόμη δεν κάναμε τη φωνή μας ν' ακουστεί), Κων/λη 1983, σελ. 18 και 83.
16. Jacob Landau, *Παντουρκισμός. Το δόγμα του τουρκικού επεκτατισμού*, Θεττίλη 1985, σελ. 222.
17. Baykan Tamer, *Milliyetçi Toplumcu Kavgamiz*,... σελ. 62.